

ת"פ 37329/01/19 - מדינת ישראל נגד חיים עבדי צדוק, עבטרדקו בע"מ

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 37329-01-19 ישראל נ' עבדי צדוק ואח'
בפני כבוד השופט שלמה בנג'ו
בעניין:

מדינת ישראל	המאשימה
	נגד
1. חיים עבדי צדוק 2. עבטרדקו בע"מ באמצעות עו"ד זוהר ניסים	הנאשמים

גזר דין

כתב האישום:

הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב האישום בביצוע עבירות לפי סעיפים 117 (ב) (5) (14 עבירות) + 117 (ב) (6) לחוק מע"מ .

לפי עובדות כתב האישום בתקופה שבין השנים 2014 - 2015 **(להלן: "התקופה הרלבנטית")**, הייתה נאשמת 2 חברה פרטית שהתאגדה בישראל על פי חוק החברות התשנ"ט - 1999 **(להלן: "חוק החברות")** שמקום מושבה בחיפה.

הנאשמת 2 עסקה במתן שירותים, יבוא, יצוא, יזום עסקים, ניהול נאמנויות שיווק, תחבורה, סחר בין לאומי, תיירות, קבלות.

בתקופה הרלוונטית היה נאשם 1 המנהל הפעיל הרשום, של הנאשמת 2.

בכל המועדים הרלוונטיים לכתב האישום, הייתה הנאשמת 2 חייבת להגיש למנהל המכס והמע"מ דוחות תקופתיים במועד ובדרך שנקבעו בחוק והתקנות על פיו.

בתקופה הרלוונטית ניכו הנאשמים מס תשומות שלא כדין ובניגוד לאמור בסעיף 38 לחוק המע"מ על סמך 4 מסמכים הנחזים להיות חשבוניות מס **(להלן: "חשבוניות פיקטיביות")** ע"ש העוסק חברת יובל השחר בע"מ ח.פ. 514875053 **(להלן: "חברת יובל השחר")**, וזאת במטרה להגדיל את הוצאותיהם ולהתחמק מתשלום מס אמת.

עמוד 1

סכום 4 החשבוניות הפיקטיביות שניכרו הנאשמים בדוחות תקופתיים שהגישו למנהל מע"מ הינו 2,193,921 ₪ כאשר המס הגלום בהן הינו על סך 334,666 ₪ כמפורט בנספח "א" המצורף לכתב האישום ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו.

בגין החשבוניות הנ"ל לא התקיימה עסקה בין הנאשמים לבין חברת יובל השחר ולא התקבלה כל תמורה.

הנאשמים פעלו בשיטתיות ולאורך זמן רב, ובמרמה, זאת במטרה להקטין את חבות המס והתשלומים, אותם היו חייבים לשם במועד לרשויות מע"מ, מתוך בצע כסף ובמטרה להונות את קופת אוצר המדינה.

בעשותם כאמור, הנאשמים הכינו ניהלו או הרשו לאחר, להכין או לנהל, פנקסי חשבוניות כוזבים ורשומות אחרות כוזבות.

בעשותם כאמור, ניכרו הנאשמים מס תשומות בלי שיש להם לגביו מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק מע"מ.

יצוין, למען הסדר הטוב, כי תיק זה התנהל תחילה בפני כב' השופטת הבכירה א. קנטור, אשר הורתה על הגשת תסקיר בעניינו של הנאשם.

בתסקיר הביע הנאשם עמדה מסויגת לגבי קבלת האחריות לביצוע העבירות בהן הודה בבית המשפט.

בשלב הטעונוים לעונש, בדברי הנאשם לעונש בפני כב' השופטת חזר הנאשם וטען כי רומה.

כב' השופטת קנטור ראתה בדבריו אלו אשר הצטרפו לאמור בתסקיר שירות המבחן, כפירה ביסוד הנפשי הנדרש להשתכללותה של העבירה בה הורשע, ועל כן, הורתה על ביטול הכרעת הדין.

כתוצאה מכך, התיק נותב והגיע למותב זה (ראו דיון והחלטה מיום 3/10/19 בפני כב' השופטת הבכירה א. קנטור).

ביום 3/11/19, התקיים דיון הקראה בפני מותב זה.

במסגרת דיון זה הבהיר הסניגור, כי הנאשם לא חזר בו מהודאתו במסגרת הטעונוים לעונש וטען כי מדובר באי הבנה. הוא הדגיש, כי הנאשם נוטל אחריות מלאה על העבירות בהן הורשע ומודה בהן.

הנאשם עצמו, הבהיר אף הוא, לאחר שבית המשפט הסביר לו את מלוא זכויותיו ואת טיבו של הדיון, כי הוא חוזר ומודה בכל עובדות כתב האישום.

הנאשם פירט את העובדות בהן הוא מודה, ולשאלת בית המשפט, הבהיר, כי הוא לא חזר בו מהודאתו בפני כב' השופטת הבכירה א. קנטור, וטען, שכל שהתכוון לעשות, היה, להסביר את הנסיבות אליהן נקלע.

לאור דברים אלה של הסניגור והנאשם, השיב בית המשפט את הכרעת הדין על כנה, ונשמעו הטענות לעונש (ראה דיון מיום 3/11/19 בפני מותב זה).

תסקיר שירות המבחן:

לפי התסקיר, שהוזמן והתקבל בפני המותב הקודם, שירות המבחן סבר, כי ניהולו של ההליך המשפטי, כנגד הנאשם, היווה גורם הרתעתי משמעותי עבורו, תפקודו הכללי תקין, דפוסי חשיבתו ומאפייני אישיותו, מעידים על סיכון נמוך להישנות התנהגות דומה בעתיד, ועל כן, בסופו של יום המליץ להטיל על הנאשם של"צ בהיקף של 180 שעות, שיהוו ענישה חינוכית ומוחשית, באמצעות עשייה חברתית.

טענות הצדדים:

המאשימה עמדה על חומרת מעשיו של הנאשם, ביצוע מספר רב של עבירות של ניכוי מס תשומות, על סמך חשבוניות מס פיקטיביות, הכנה וניהול של פנקסים כוזבים, מתוך מטרה להונות את קופת אוצר המדינה, במטרה להתחמק מתשלום מס.

לטענת המדינה, מתחם הענישה נע בין 6 חודשי מאסר ועד ל-18 חודשים, מאסר מותנה בטווח שבין 7 חודשים ועד לשנה, התחייבות כספית וקנס שנע בין 5 - 10 אחוזים מהמחדל.

ב"כ המאשימה, ער לכך שהנאשם הסיר את המחדל הנובע ממעשיו, ועל כן, בשים לב לכך, ובהתחשב בהודאת הנאשמים בהזדמנות הראשונה, ביקש שבית המשפט יטיל על הנאשמים, עונש ברף התחתון של מתחם העונש ההולם.

מנגד, הסניגור עמד בתחילת דבריו, על ההודאה המידית של הנאשם, עוד בשלבי החקירה, בחודש מאי 2015, על שיתוף הפעולה המלא מצדו, נטילת האחריות.

עוד טען, כי המאשימה הייתה נכונה, לדבריו, בתחילת ההליכים, להמיר את האישומים בכופר כסף, בתשלום של 100,000 ₪, והיום בעת הענישה, היא עומדת על עונש מאסר בפועל, שירוצו בעבודות שירות.

כן עמד הסניגור, על נסיבותיו האישיות של הנאשם, גילו, מצבו הבריאותי, היותו נכה ובעל נכות צמיתה מביטוח לאומי של 73%.

הסניגור הדגיש, את השיהוי הרב שחלף מאז תחילת החקירה, הגשת כתב האישום, ועד למועד שפיטתו של הנאשם ועתר לאמץ את עמדת שירות המבחן.

דבר הנאשם בטרם מתן גזר הדין:

הנאשם טען כי הוא נוטל אחריות מלאה על מעשיו. הוא בעל החברה, הוא לא מתחבא מאחורי אף אחד, כלשונו, הוא סילק את המחדל. לדבריו, זה פעם ראשונה שקרה דבר כזה, הוא דור שני בחברה, ואף פעם לא היה להם מקרה דומה.

דין והכרעה עונשית:

הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו (סעיף 40ג (א) לחוק העונשין):

מעשיו של הנאשם, פגעו במספר ערכים מוגנים, ובהם, ערך השוויון בנשיאה בנטל חובות המס, פגיעה בקופה הציבורית, ובאמון הנדרש בין הציבור לבין השלטונות, האחראיים לאכיפה השוויונית של גביית המס (רע"פ 512/04 אבו עביד נ' מדינת ישראל (2004)).

כמו כן, מעשים מהסוג הנדון, פוגעים באפקטיביות המערכת הפיסקאלית, ויכולתה לתכנן את היקפי הגבייה מהציבור (רע"פ 4323/14 מולדובן נ' מדינת ישראל (2014)).

מעשיו של הנאשם, פגעו בערכים אלה, בעוצמה בינונית - גבוהה.

מדיניות הענישה (סעיף 40ג (א) לחוק העונשין):

קיים מנעד ענישה רחב בסוג זה של עבירות, ממאסר שיכול ויבוצע בעבודות שירות ועד למאסר בפועל, נביא תמצית ממנו כמשתקף בפסיקה:

- ברע"פ 4576/19 אבו שמאלה נ' מדינת ישראל (2019), הורשע הנאשם ב-17 עבירות של אי הגשת דוחות במועד למע"מ. בית המשפט גזר עליו 100 ימי מאסר בפועל, 4 חודשי מאסר על תנאי, וקנס 15,000 ₪.
- ברע"פ 6901/16 פחחות נצרות בע"מ נ' מדינת ישראל (2016), הורשע הנאשם באי הגשת 29 דוחות למע"מ, בית המשפט גזר עליו 7 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס 20,000 ₪ וכן התחייבות.
- ברע"פ 6371/14 אבו מנסי נ' מדינת ישראל (2014), הורשע הנאשם ב-12 עבירות של אי הגשת דוחות למע"מ. בית המשפט גזר עליו 8 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס 10,000 ₪.

ברע"פ 5442/14 **חברת ינונה בע"מ נ' מדינת ישראל** (2014), נדחתה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, שהקל בעונש, מ-18 חודשים ל-14 חודשים מאסר בפועל לצד קנס בסך 50,000 ₪, שהוטלו על המערער, בביצוע 17 עבירות לפי סעיף 117 (ב) לחוק מע"מ, תוך שהוא גורע 675,000 ₪ מהקופה הציבורית.

ברע"פ 4684/12 **נחלי נ' מדינת ישראל** (2012), הורשע הנאשם בעבירות של אי דיווח על הכנסות, בסך כולל של 1,200,000 ₪, הצגת אישור מזויף ללקוחותיו. בית המשפט החמיר בעונשו מ-6 חודשי מאסר בעבודות שירות, ל-12 חודשי מאסר בפועל. כמו כן, הוטל עליו קנס 25,000 ₪, תוך ציון העובדה כי מדובר בקנס מקל, וזאת על אף גילו המבוגר של הנאשם (יליד 1939) ומצבו הכלכלי והבריאותי הקשה.

ברע"פ 1689/09 **אוראל נ' מדינת ישראל** (2009), הורשע הנאשם, בשורה של עבירות מס ומע"מ, הכוללות השמטת הכנסה של 1,600,000 ₪ ואי תשלום מע"מ בשיעור של 290,000 ₪. הנאשם היה נעדר עבר פלילי. הוטל עליו עונש של 9 חודשי מאסר בפועל וקנס 90,000 ₪.

נסיבות שקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק העונשין):

התכנון שקדם לביצוע העבירות - הנאשם הודה בעובדות כתב האישום, ומסעיף 1, עולה כי בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, ניכו הנאשמים מס תשומות, שלא כדיון, "**וזאת במטרה להגדיל את הוצאותיהם ולהתחמק מתשלום מס אמת**", ובסעיף 4, הוסיפו והודו הנאשמים, כי פעלו בשיטתיות, ולאורך זמן רב, במרמה, "**במטרה להקטין את חבות המס והתשלומים אותם היו חייבים לשלם במועד לרשויות מע"מ**". על יסוד דברים אלה, יש לקבוע כי אכן הנאשם פעל בכוונת מכוון, מתוך מטרה ברורה לבצע את העבירות.

חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירות - הנאשם הוא המנהל הפעיל הרשום של הנאשמת 2 (סעיף 2 לעובדות כתב האישום בו הודה; עוד ראה שורות 30 - 32 לפרוטוקול הדיון מיום 3/11/19).

הנזק שנגרם והנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירות - השתמטות מתשלום מס היא רעה חולה, הפוגעת בקופת המדינה, אינה מאפשרת לרשויות המדינה לתכנן את היקפי המס הנדרשים, פוגעת בשוויון, באלה שהינם שומרי חוק ומשלמים מיסים כחוק, ופוגעת בעקיפין בכיסו של כל אזרח ואזרח, ועל כן על הענישה לשקף פגיעה זו (רע"פ 4684/12 **נחלי נ' מדינת ישראל** (2012); רע"פ 977/13 **אודיזי נ' מדינת ישראל** (2013)).

הנאשם הגיש 4 חשבוניות פיקטיביות, כאשר המס הגלום בהן הוא - 334,666 ₪, סכום המהווה את שיעור הנזק שנגרם למדינה.

יחד עם זאת, בהקשר זה, יש לציין כבר עתה, כי הנאשם הסיר את המחדל הכספי שיצר וסילק את חובו למדינה.

הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות - הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות, כפי שהן

משתקפות מהודאתו בעובדות כתב האישום, הן רצונו ומטרתו להגדיל את הוצאותיו, על מנת להתחמק מתשלום מס אמת. שום דבר אחר לא דחף אותו או "גרם" לו לעבור את העבירות.

הנאשם הבין היטב את חומרת מעשיו, פעל בשיטתיות, לאורך זמן, במטרה להקטין את חבות המס והתשלומים לרשויות המס, מתוך בצע כסף, ובמטרה להונות את קופת אוצר המדינה - הכל, כעולה מעובדות כתב האישום בהן הודה.

מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג (ב) לחוק העונשין):

בנסיבות העניין, אני קובע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שירות, ועד לשנה מאסר בפועל.

חריגה ממתחם העונש ההולם לקולה או לחומרה (סעיפים 40ד ו-40ה לחוק העונשין):

בנדוננו, הונחה תשתית המצדיקה חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם, מטעמי שיקום, אשר תפורט בפרק "העונש המתאים לנאשם". אין בפני בית המשפט תשתית או עילה לחרוג מהמתחם לחומרה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40יא לחוק העונשין):

הפגיעה של העונש בנאשם לרבות בשל גילו - מדובר בנאשם יליד 1963, אב ל-4 ילדים בוגרים, סבא לנכדים, אשר ניהל אורח חיים נורמטיבי, בכל מישורי חייו עד כה, הטלת עונש מאסר בפועל, תפגע בו ובמשפחתו, ללא כל ספק.

נטילת אחריות של הנאשם, מאמציו לתיקון הנזק, וחזרתו למוטב - הנאשם נטל אחריות מלאה על ביצוע העבירות, הסביר כי הן לא משקפות את התנהלותו, וחשוב מכל, הסיר את המחדלים וריפא את הנזק שנגרם לקופת אוצר המדינה.

אמנם, על פי הפסיקה, הסרת המחדל איננה מהווה תחליף לענישה, והיא אף איננה ערובה לכך שלא יוטל על עבריין המס עונש מאסר בפועל (רע"פ 3808/16 **צקר בונה הצפון בע"מ נ' מדינת ישראל** (06.02.2017)). עם זאת, אי הסרת המחדל, הוא נתון חשוב ורלוונטי בקביעת העונש (רע"פ 7773/16 **חננאל נ' מדינת ישראל** (26.10.2016)). כשהסרת המחדל נעשית בשלב מוקדם של ההליך, יש בה כדי ללמד, על חרטה וקבלת אחריות אמיתית ומיידית, וגם תשלום החוב בשלב מאוחר יותר, מהווה נימוק להקלה בעונש, כתורמת להגשמת התכלית של תשלום מס אמת והאינטרס הציבורי בהשבת החוב לקופה הציבורית (רע"פ 3572/15 **אלימלך נ' מדינת ישראל** (18.05.2016)).

שיתוף פעולה עם רשויות החוק - הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה, בביצוע העבירות, עוד בשלבי החקירה, לפני כ-5 שנים.

חלוף הזמן מעת ביצוע העבירות - כתב האישום נפתח בינואר 2019, כאשר העבירות המיוחסות לנאשם, שייכות

לתקופה בין השנים 2014 ו-2015. מדובר בשיהוי לא מבוטל עד להגשת כתב אישום, כאשר אין בצדו של השיהוי הסבר מניח את הדעת. מדובר בכתב אישום פשוט, לא מסובך, לא מורכב מבחינה חקירתית, ומסתבר מהדברים שעלו בטיעונים לעונש, ואשר לא נסתרו על ידי המדינה, כי הנאשם נטל אחריות כבר בשלבים הראשונים של החקירה, לכן לא ברור מדוע נדרש כ"כ הרבה זמן להגיש כתב אישום, דבר המכרסם בטענת המדינה, בדבר חומרת המעשים, אם כי יש להעיר, כי לפי הדין, המשקל של שיהוי בעבירות מס הוא נמוך יותר (כב' השופט אלרון ברע"פ 9044/18 יצחקי נ' מדינת ישראל (2018), שם בפסקה 11).

עברו הפלילי של הנאשם - הנאשם בן 63, נעדר עבר פלילי, ניהל אורח חיים נורמטיבי, יצרני, נעדר דפוסי התנהגות עברייניים.

העונש המתאים לנאשם (סעיף 40ד(2) לחוק העונשין):

לאחר שקלא וטריא של כל השיקולים הצריכים לעניין, נמצא לחרוג ממתחם העונש ההולם, מטעמי שיקום הנאשם, ולהסתפק בענישה חינוכית, ובכך לאמץ את עמדת שירות המבחן, בנסיבותיו הייחודיות של תיק זה.

לפי סעיף 40ד(א) לחוק העונשין, רשאי בית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם, אם מצא "כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם", שאז, רשאי הוא לקבוע את עונשו של הנאשם, לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעים שיקומיים.

שירות המבחן, עמד בהרחבה על נסיבותיו האישיות של הנאשם, וציין כי מדובר במי שמעד באופן חד פעמי, ההליך המשפטי היווה גורם התרעתי משמעותי עבורו, תפקודו תקין, דפוסי חשיבתו ומאפייני אישיותו, מלמדים על סיכון נמוך להישנות התנהגות דומה בעתיד.

ההתרשמות הכוללת של בית המשפט, היא כי מדובר באדם בעל ערכים נורמטיביים, המנהל אורח חיים תקין, בכל מישורי חייו, נעדר מאפייני התנהגות עברייניים. העבירות בהן הורשע נעברו עקב התנהלות קלת דעת, ולא כחלק ממערך התנהגותי עברייני המשקף את הליכותיו של הנאשם.

כחלק בלתי נפרד מעמדה זו, נלקחה בחשבון העובדה, שהנאשם דאג לתשלום מאות אלפי שקלים חדשים שנגרעו מקופת המדינה, ובכך ניתן לראות, מעין פיצוי, בערכים נומינליים, לנזק שגרם לציבור. עוד יצוין, כי הוכח בפני, כי המדינה עצמה סברה, בתחילת ההליכים, כי ניתן להסתפק בעיצום כספי (ראו הצעת המדינה מחודש ינואר 2017 לסניגור שהוגשה כראיה לעונש).

בנסיבות מצטברות אלה, סבורני, כי יש לראות בנאשם, כמי שמעד באופן חד פעמי, פיצה על הנזק שגרם, ולהעדיף בעניינו, ענישה גמולית חינוכית, על דרך של עשייה חברתית, תחת ענישה גמולית.

יחד עם זאת, בשים לב לחומרתן הרבה של העבירות אותן עבר הנאשם, היקף עבודות השל"צ המומלץ ע"י שירות המבחן, טעון התאמה לנסיבות על מנת לשקף הלימה חינוכית ראויה. לצד עבודות השל"צ, יש להטיל על הנאשם, קנס ראוי, אשר יהווה ענישה מוחשית, וישקף את חומרת העבירות אותן עבר, ויוסיף להיבט ההרתעתי, הנדרש במסגרת שיקולי הענישה בעבירות מס (רע"פ 4584/15 **משהור משארה נ' מדינת ישראל** (2015)).

בקביעת הקנס וכמצוות הוראת סעיף 40 לחוק העונשין, לקחתי בחשבון, את טענות הנאשם, בדבר מסוגלותו הכלכלית, ובכלל זה, את מצבו הכלכלי, הבריאותי, התפקודי, וכן את האינטרס הציבורי, בדבר הטלת קנס, כמו גם את הפסיקה הנוהגת, בכל הנוגע לרכיב זה.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. **240 שעות של"צ למשך שנה.**
2. **שירות המבחן יגיש לבית המשפט תכנית עבודה, שתגובש עבור הנאשם, בתוך 45 יום מיום מתן גזר הדין.**
3. **הובהר לנאשם, כי באם יפר את צו השל"צ, יהיה בית המשפט רשאי להפקיעו, ולהטיל עליו עונש אחר, כחוק.**
4. **6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך תקופה זו, עבירה מהעבירות בהן הורשע בתיק זה.**
5. **קנס בסך 24,000 ₪ או 4 חודשי מאסר תמורתו.**
6. **הקנס ישולם ב-6 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים. פיגור יעמיד את מלוא הקנס לפירעון מידי, ויפעיל את צו המאסר שלצדו.**
7. **אני מחייב את הנאשם לחתום על התחייבות כספית בגובה של 35,000 ₪, להימנע תוך שנתיים מהיום מביצוע העבירות בהן הורשע בתיק זה. לא יחתום - ייאסר למשך 30 יום או עד שיחתום, המוקדם מבניהם.**

המזכירות תמציא העתק גזר הדין לשירות המבחן, כך יעשה גם הסניגור.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, י"ח כסלו תש"פ, 16 דצמבר 2019, במעמד הצדדים.